

VÝROČNÁ SPRÁVA

ZA ROK **2025**

I. ÚVOD

Nezisková organizácia **ZAMOYSKI INŠTITÚT, n. o.**, so sídlom Vyšné Ružbachy 101, 065 02 Vyšné Ružbachy, IČO: 45 744 947, bola založená a zaregistrovaná dňa 31. decembra 2014 na základe rozhodnutia Okresného úradu Prešov v súlade s ustanoveniami § 9 ods. 1 zákona č. 213/1997 Z. z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby v znení neskorších predpisov.

Organizácia vykonáva svoju činnosť vo verejnoprospešnom záujme a zameriava sa na poskytovanie služieb najmä v oblastiach:

- a) rozvoja, ochrany, obnovy a prezentácie kultúrneho a duchovného dedičstva,
- b) vzdelávania, výchovy a podpory telesnej kultúry,
- c) výskumnej, vedeckej, informačnej a publikačnej činnosti,
- d) ochrany životného prostredia a podpory zdravia obyvateľstva,
- e) podpory regionálneho rozvoja, občianskej participácie a zamestnanosti.

Poslaním ZAMOYSKI INŠTITÚT, n. o. je systematicky prispievať k zachovávaniu historického, kultúrneho a duchovného dedičstva, ako aj podporovať rozvoj občianskej spoločnosti prostredníctvom vzdelávacích, výskumných a komunitných aktivít. Významnou súčasťou činnosti organizácie je dokumentovanie, skúmanie a popularizácia odkazu šľachtického rodu Zamoyských a jeho historického pôsobenia na území Slovenska, predovšetkým v regióne severného Spiša a Starej Ľubovne. Prostredníctvom odborného výskumu, publikačnej činnosti, organizovania kultúrnych podujatí, výstav, konferencií a vzdelávacích aktivít organizácia sprístupňuje širokej verejnosti poznatky o kultúrnych a duchovných hodnotách regiónu. Svojou činnosťou zároveň podporuje zachovávanie historickej pamäti, rozvoj regionálnej identity a posilňovanie medzikultúrneho dialógu. Neoddeliteľnou súčasťou činnosti organizácie je aj podpora dobrovoľníctva, komunitnej spolupráce a aktívneho zapájania občanov do verejnoprospešných aktivít, ktoré prispievajú k rozvoju miestnych komunít a k zvyšovaniu kvality života v regióne.

II. VŠEOBECNÝ PREHĽAD ČINNOSTI USKUTOČNENÝCH ORGANIZÁCIOU ZA ROK 2025

V súlade s ustanovením § 2 ods. 2 zákona č. 213/1997 Z. z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby v znení neskorších predpisov je činnosť neziskovej organizácie zameraná na poskytovanie širokého spektra všeobecne prospešných služieb v oblasti ochrany kultúrneho a duchovného dedičstva, ochrany ľudských práv, vzdelávania, výskumu, ochrany životného prostredia a podpory regionálneho rozvoja. Organizácia sa zameriava predovšetkým na tvorbu, rozvoj, ochranu, obnovu a prezentáciu duchovných a kultúrnych hodnôt. Prostredníctvom iniciovania, podpory a realizácie projektov prispieva k ochrane, výskumu, propagácii, využívaniu a zhodnocovaniu kultúrneho a duchovného dedičstva našich predkov. Svoje poslanie napĺňa organizovaním kultúrnych, spoločenských a športových podujatí, výstav, súťaží, prehliadok, prezentácií a osvetových aktivít, ktoré podporujú rozvoj záujmu detí, mládeže, zdravotne znevýhodnených osôb i širokej verejnosti o kultúru, šport, prírodu a tradície. Významnou súčasťou jej činnosti je aj vydateľská, polygrafická a knižárna činnosť, poskytovanie obslužných služieb pri podujatiach, informačné aktivity a služby súvisiace s produkciou filmových, obrazových a zvukových záznamov. Na zabezpečenie podmienok pre realizáciu svojich aktivít organizácia využíva aj prenájom a podnájom nehnuteľností určených na organizovanie podujatí zameraných na regionálny rozvoj a prezentáciu kultúrnych a duchovných hodnôt. V oblasti ochrany ľudských práv a základných slobôd sa organizácia usiluje o posilňovanie pripravenosti miestnych samospráv riešiť potreby komunit a národnostných menšín. Podporuje cezhraničnú spoluprácu, spoluprácu medzi etnickými skupinami a národnostnými menšinami, výmenu skúseností a osvedčených postupov. Zároveň sa venuje informačnej a osvetovej činnosti v oblasti ochrany práv národnostných menšín, podpory rovnosti žien a mužov, boja proti diskriminácii, rasizmu, xenofóbii, antisemitizmu, intolerancii a ďalším prejavom občianskej neznášanlivosti. Významnou súčasťou poslania organizácie je vzdelávanie, výchova a rozvoj telesnej kultúry. Organizácia podporuje a realizuje voľnočasové, športové a zážitkové aktivity pre deti a mládež, ktoré prispievajú k harmonickému rozvoju osobnosti, upevňovaniu fyzického a psychického zdravia a ochrane životného prostredia. Podieľa sa na projektoch zameraných na efektívne využívanie voľného času mladých ľudí, podporuje amatérsky šport a spolupracuje s občianskymi združeniami, neziskovými organizáciami, nadáciami a ďalšími inštitúciami pracujúcimi s mládežou na národnej i medzinárodnej úrovni. Dôležitou oblasťou je aj podpora neformálneho vzdelávania detí, mládeže a dospelých prostredníctvom seminárov, konferencií, workshopov, odborných stretnutí a spolupráce so školami, univerzitami a ďalšími vzdelávacími inštitúciami. Nezisková organizácia sa venuje aj výskumu, vývoju, vedecko-technickým a informačným službám, ktoré podporujú rozvoj poznania a aplikáciu inovatívnych riešení v prospech spoločnosti. V oblasti ochrany životného prostredia a zdravia obyvateľstva realizuje aktivity zamerané na separovanie odpadu, čistenie brehov riek, lúk a lesov, starostlivosť o lesné porasty a výsadbu nových drevín s cieľom zmierňovať negatívne dôsledky klimatických zmien. K ochrane životného prostredia a verejného zdravia prispieva aj organizovaním seminárov,

konferencií, workshopov a ďalších foriem environmentálnej osvetu. Dôležitou súčasťou činnosti organizácie sú služby na podporu regionálneho rozvoja a zamestnanosti. Organizácia iniciuje a realizuje projekty zamerané na ochranu a propagáciu kultúrneho a duchovného dedičstva, podporuje účasť občanov na miestnom a regionálnom rozvoji a napomáha rozvoju malého a stredného podnikania, najmä v oblasti tradičných remesiel, výroby regionálnych produktov a služieb cestovného ruchu. Podporuje cezhraničnú spoluprácu a výmenu skúseností medzi regiónmi, etnickými skupinami a národnostnými menšinami. Zároveň zabezpečuje informačné služby v oblasti regionálneho rozvoja, poskytuje poradenstvo pri využívaní fondov Európskej únie a ďalších zdrojov financovania, podieľa sa na príprave strategických a rozvojových dokumentov, organizuje odborné semináre, vzdelávacie a prezentačné podujatia a vytvára partnerstvá so sociálno-ekonomickými partnermi. Prostredníctvom týchto aktivít prispieva k rozvoju regionálnej, cezhraničnej, nadnárodnej a medziregionálnej spolupráce a k podpore hospodárskeho a sociálneho rozvoja regiónov.

III. KONKRÉTNY PREHLAD ČINNOSTI USKUTOČNENÝCH ORGANIZÁCIOU ZA ROK 2025

Zamoyski Inštitút, n. o., svoje aktivity zameriava na podporu vedy, výskumu, vzdelávania, výchovy, sociálnych inovácií a rozvoja komunít. Vychádza z presvedčenia, že poznanie a vzdelanie predstavujú základné piliere modernej a súdržnej spoločnosti. Prostredníctvom prepájania vedeckého poznania, výskumu a vzdelávania s praktickými potrebami regiónov a miestnych komunít podporuje vznik inovatívnych riešení, ktoré prispievajú k zvyšovaniu kvality života obyvateľov. Organizácia sa aktívne podieľa na projektoch rozvíjajúcich kritické myslenie, tvorivosť, občiansku zodpovednosť a medzigeneračnú spoluprácu. Osobitnú pozornosť venuje sociálnym inováciám, ktoré reagujú na aktuálne spoločenské výzvy a posilňujú komunitný život, sociálnu súdržnosť a partnerstvá medzi verejným, súkromným a neziskovým sektorom. Dôležitou súčasťou poslania organizácie je rozvoj, obnova, ochrana a prezentácia duchovných a kultúrnych hodnôt. Zamoyski Inštitút vychádza z úcty k historickému dedičstvu a usiluje sa o jeho zachovanie a odovzdávanie budúcim generáciám. Prostredníctvom prednášok, odborných podujatí, výstav, komunitných aktivít a publikačnej činnosti približuje verejnosti význam duchovných a kultúrnych hodnôt v každodennom živote. Podporuje iniciatívy zamerané na ochranu historických pamiatok, zachovanie ľudových tradícií, duchovných symbolov a kultúrnych prejavov, ktoré formujú identitu regiónov a spoločnosti. Investovaním do projektov kultúrneho dedičstva posilňuje povedomie o historických koreňoch, podporuje aktívne občianstvo a vytvára priestor pre medzigeneračný dialóg. Významné miesto v činnosti organizácie zaujíma podpora goralskej kultúry, goralských aktivít a goralskej národnosti. Gorali predstavujú jedinečných nositeľov tradícií a živej kultúry karpatského regiónu, ktorých jazyk, zvyky a spôsob života si zachovali svoju autenticnosť až do súčasnosti. Organizácia podporuje zachovávanie a rozvoj goralského folklóru, tradičných remesiel, hudby a komunitného života. Prostredníctvom kultúrnych, vzdelávacích a spoločenských aktivít prispieva k uchovávaniu dedičstva predkov a jeho odovzdávaniu ďalším generáciám. Zároveň posilňuje povedomie o goralskej identite na Slovensku i v zahraničí a vytvára priestor pre spoluprácu Goralov zo Slovenska, Poľska, Českej republiky a Ukrajiny. Goralské aktivity prepájajú kultúru, prírodu a komunitu prostredníctvom festivalov, turistických podujatí, vzdelávacích programov a ďalších foriem spoločenského života. Neoddeliteľnou súčasťou činnosti Zamoyski Inštitútu je aj podpora európskej spolupráce medzi štátnymi, verejnými a neziskovými organizáciami. Organizácia sa aktívne podieľa na budovaní partnerstiev, ktoré prepájajú verejný a tretí sektor pri riešení spoločných výziev a podpore trvalo udržateľného rozvoja. Európska spolupráca vytvára priestor na výmenu skúseností, odborného know-how a osvedčených postupov, ktoré prispievajú k zlepšovaniu kvality života obyvateľov. Prepájaním expertízy verejných inštitúcií s flexibilitou a inovatívnym prístupom neziskového sektora organizácia prispieva k riešeniu spoločenských, environmentálnych a ekonomických výziev súčasnosti.

V oblasti ochrany životného prostredia a zdravia obyvateľstva organizácia rozvíja cezhraničné partnerstvá zamerané na výmenu skúseností a realizáciu spoločných projektov. Podporuje iniciatívy orientované na ochranu prírody, zlepšovanie kvality životného prostredia a prevenciu zdravotných rizík. Projekty sú založené na spolupráci odborníkov, samospráv a miestnych komunít, pričom významnú úlohu zohrávajú spoločné výskumné aktivity, vzdelávacie programy a environmentálne projekty. Takáto spolupráca posilňuje vzťahy medzi regiónmi a prináša konkrétne riešenia v oblasti ekológie, verejného zdravia a udržateľného rozvoja. Organizácia sa zároveň venuje podpore regionálneho rozvoja, pútnického a kúpeľného turizmu prostredníctvom inovatívnych cirkulárnych projektov. Jej cieľom je prepájať prírodné, kultúrne a duchovné dedičstvo regiónov s modernými princípmi udržateľného hospodárstva. Podporou pútnických trás, kúpeľných lokalít a regionálnych turistických produktov vytvára podmienky pre rozvoj miestnych komunít, zvyšovanie atraktivity regiónov a posilňovanie lokálnej ekonomiky. Aktivity organizácie rešpektujú historické a kultúrne hodnoty územia a zároveň prinášajú nové príležitosti pre trvalo udržateľný hospodársky a sociálny rozvoj. Turizmus tak vníma ako nástroj podpory kvality života, ochrany prírody, zachovania kultúrneho dedičstva a rozvoja komunitného života.

IV. ROČNÁ ÚČTOVNÁ ZÁVIERKA A ZHODNOTENIE ZÁKLADNÝCH ÚDAJOV V NEJ OBSIAHNUTÝCH

V súlade s ustanovením § 4 ods. 2 zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v platnom znení si nezisková organizácia ZAMOYSKI INŠTITÚT, n. o., riadne splnila všetky zákonné povinnosti v oblasti vedenia účtovníctva a zostavenia účtovnej závierky, ktoré jej ukladá platná legislatíva Slovenskej republiky.

V. ZLOŽENIE ORGANIZÁCIE

Orgánmi neziskovej organizácie sú:

1. Riaditeľ
2. Správna rada
3. Revízor

VI. PREDPOKLADANÝ BUDÚCI VÝVOJ NEZISKOVEJ ORGANIZÁCIE.

Nezisková organizácia Z AMOYSKI INŠTITÚT, n.o., v roku 2026 plánuje uskutočňovať zámer podľa činnosti, ktorá jej vyplýva zo zákona, v zmysle platného schváleného harmonogramu správnu radou.

VII. ZÁVER

Výročná správa za rok 2025 dokumentuje stabilný rozvoj organizácie, jej aktívny prínos pre ochranu kultúrneho a duchovného dedičstva, podporu goralskej identity, rozvoj vzdelávania, medzinárodnej spolupráce a regionálneho rozvoja. Zamoyski Inštitút, n. o., tak aj naďalej potvrdzuje svoje postavenie významného partnera pri realizácii projektov zameraných na rozvoj spoločnosti, regiónov a zachovanie kultúrnych hodnôt pre budúce generácie.

Vo Vyšných Ružbachoch 1. júna 2026

A rectangular area where the signature has been redacted with a white box. Below the box, a faint handwritten signature is visible.

PhDr. Mgr. RADOSLAV BABJARČÍK, LL. M
RIADITEĽ neziskovej organizácie